

GLOBALIZACE

The background features a series of concentric circles in shades of blue, green, and purple, creating a ripple effect. In the corners, there are stylized circuit board patterns with lines and small circles.

Co si vybavíte, když se řekne
slovo

globální

?

GLOBALIZACE

- Dlouhodobý ekonomický, kulturní a politický proces, který rozšiřuje, prohlubuje a urychluje pohyb zboží, lidí i myšlenek přes hranice států a kontinentů. MMF uvádí jako čtyři hlavní aspekty globalizace:
 - mezinárodní obchod,
 - pohyb investic a kapitálu,
 - migraci osob a
 - šíření znalostí.

OBLASTI GLOBALIZACE

- **Globalizace** pobíhá v oblasti:

- ekonomické,
- sociální,
- kulturní,
- technologické
- politické

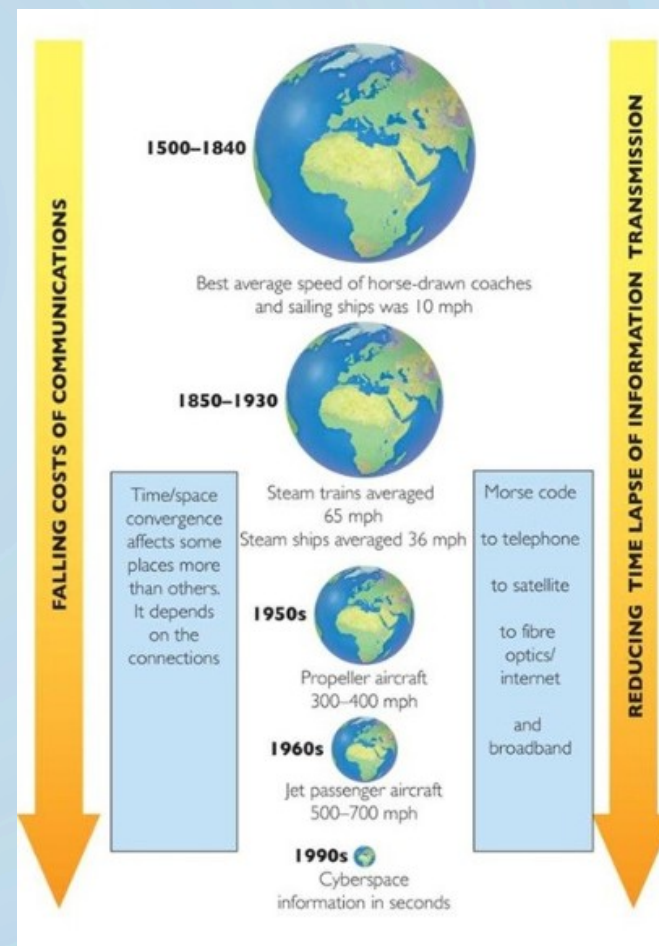
- Týká se všech obyvatel na Zemi.

- Díky globalizaci se stáváme obyvateli jedné „globální vesnice“.

- Díky mezinárodnímu obchodu jsou lidé na celém světě stále více závislí jeden na druhém.

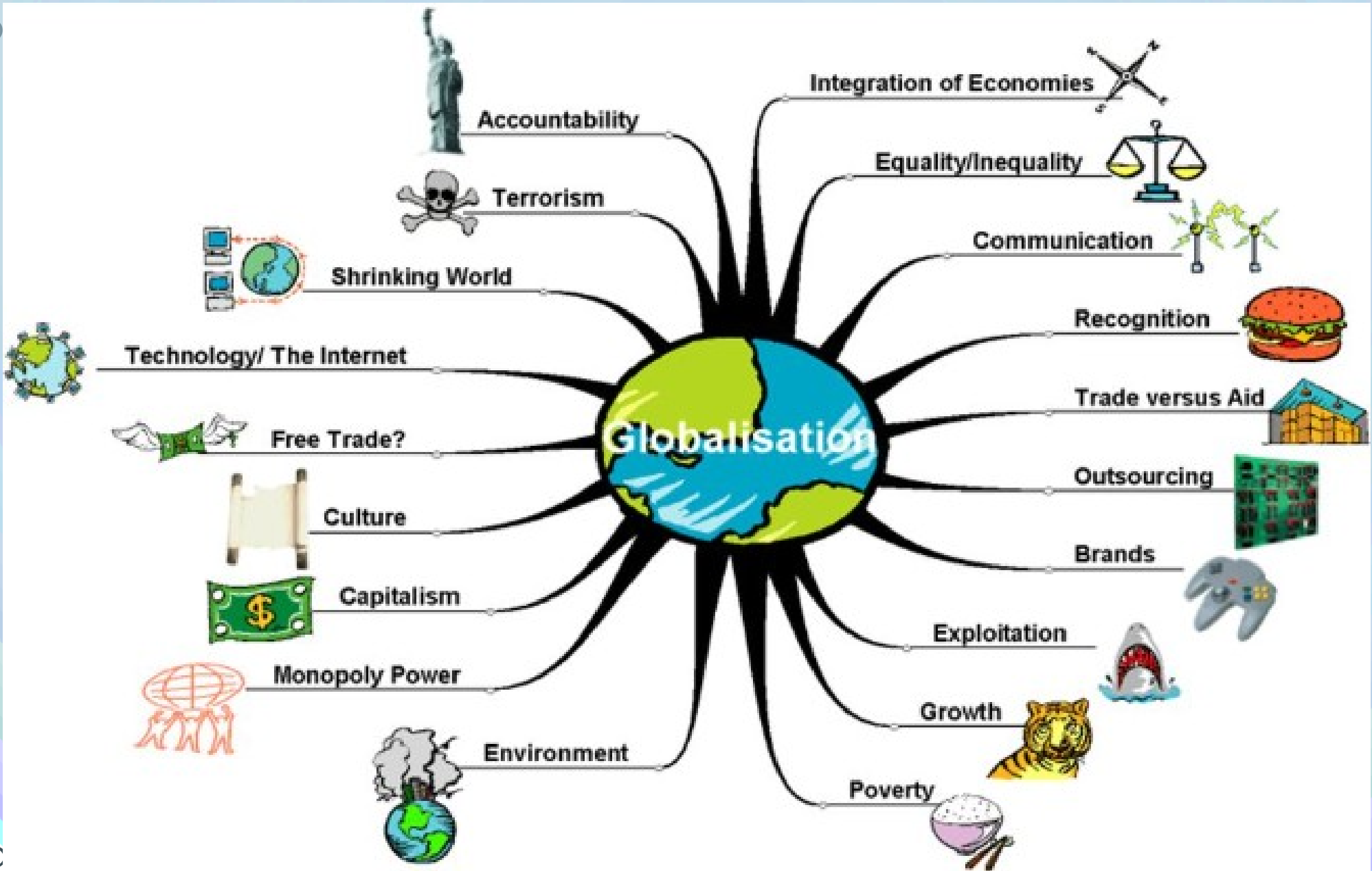
- Zkracují se vzdálenosti a zrychluje se čas. Zboží a informace obíhají planetu čím dál tím rychleji a ve stále větším množství.

- Díky globalizaci máme přístup k většímu množství informací i spotřebního zboží, dochází k růstu ekonomik i životní úrovni.

Factors in Globalisation

VLNY GLOBALIZACE

• G. Therborn ve své hypotéze o historických vlnách klasifikuje celkem šest vln globalizace:

- 1. období šíření velkých světových náboženství a vzniku transkontinentálních civilizací:** šlo o vlnu kulturní globalizace, kdy velká náboženství nesla s sebou také jazyky, písmo a estetické vzory.
- 2. expanze Evropanů od 16. stol.** (námořní objevné plavby, moderní věda a koloniální války).
- 3. války evropských velmocí v Evropě i na jiných kontinentech v prostoru koloniálních teritorií.**
- 4. vrchol evropského imperialismu v 19. století** – zdokonalení dopravy, růst mezinárodního obchodu a migrace lidí, vznik světového trhu komodit a kapitálu v období před I. světovou válkou.
- 5. druhá světová válka byla začátkem páté vlny globalizace** – po rozsáhlém konfliktu vznikla potřeba nových nadnárodních přístupů k řešení objevujících se nadnárodních (později tzv. globálních) problémů. Přístupy ke globálním problémům byly deformovány důsledkem celosvětové politiky dvou mocenských bloků tzv. Západu a Východu.

6. soudobá globalizace – rostoucí migrace a pohyblivost osob a kapitálu, rostoucí

EKONOMICKÁ GLOBALIZACE

- Ve stínu Taj Mahalu:

https://www.youtube.com/watch?v=6yENw6bZSmc&feature=youtu.be&fbclid=IwAR2s8DbstxINBLxVvubM0AlQhAPXits4AU6f5uieBUJ_7aw_APBt3Ynu032o

- Black Friday:

<https://www.facebook.com/Fashionista.g/videos/1338691779536146/?t=18>

Figure 8.3 The basic commodity chain of our breakfast

Source: From left to right: © ZoneCreative/iStockphoto; © IP Galanternik D.U./iStockphoto; © Doug Berry/iStockphoto; © xyno/iStockphoto; © Alexey Avdeev/iStockphoto

Prices traded (US\$/kg)

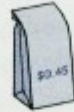
\$0.14 Farmer sells green coffee beans to middleman

\$0.26 Price of green coffee arriving at the exporter's in Kampala

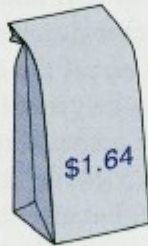
\$0.45 Export price for Standard Grade robusta coffee

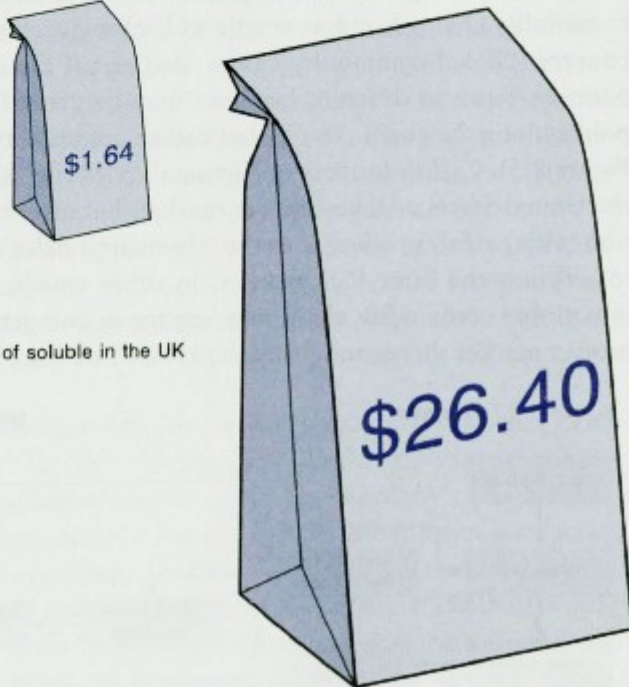
\$0.52 Import price for Standard Grade robusta coffee

\$1.64 Price delivered to factory (adjusted for weight loss for soluble: x2.6)

\$26.40 Retail price for average 1kg of soluble in the UK

Costs and margins (US\$/kg)

- \$0.05** Local middleman's margin
- \$0.05** Costs of transport to local mill, cost of milling, miller's margin
- \$0.02** Cost of bagging and transport to Kampala
- \$0.09** Exporter's costs; processing, discarding off-grades, taxes and exporter's margin
- \$0.10** Bagging, transport, insurance to Indian Ocean port
- \$0.07** Cost of freight, insurance
- \$0.11** Importer's costs; landing charges, delivery to roaster's facility, importer's margin

iPhone 600 \$

Apple 270 \$

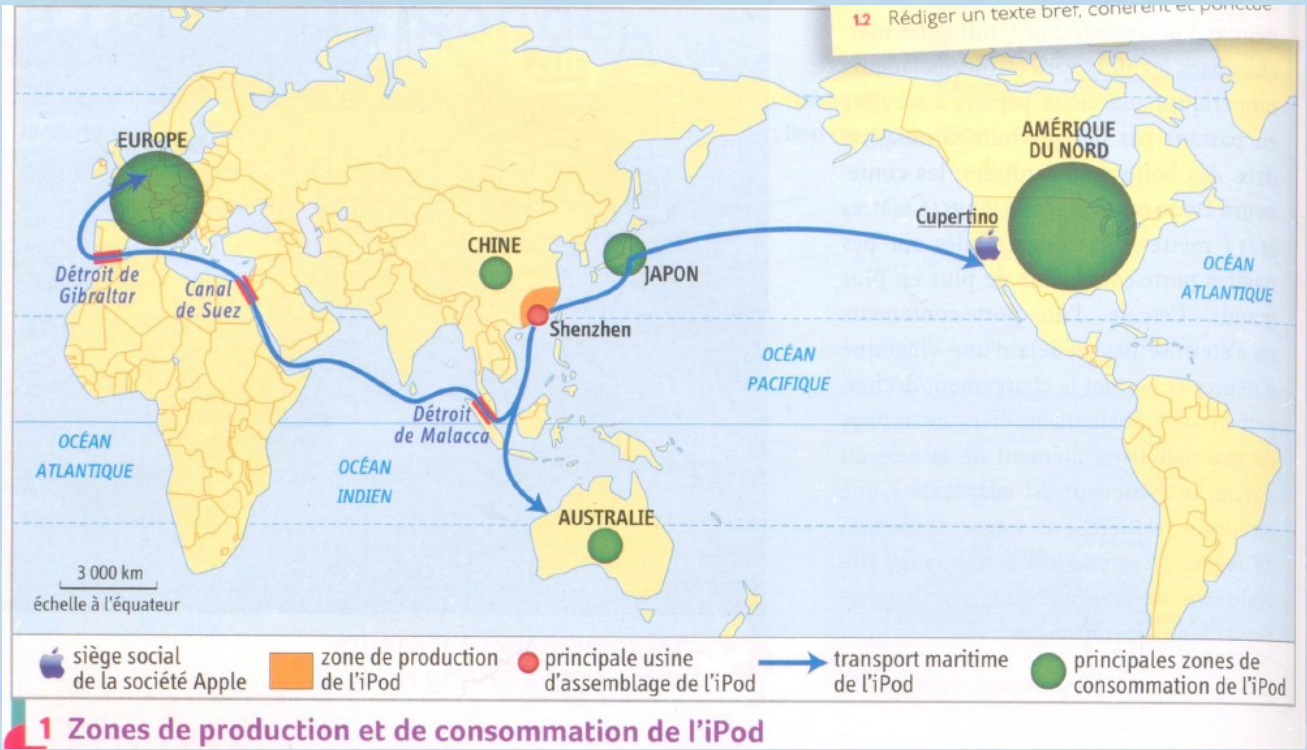
materiály 188 \$

distribuce 90 \$

ostatní 46 \$

montáž 7 \$

12 Rédiger un texte bref, cohérent et ponctué

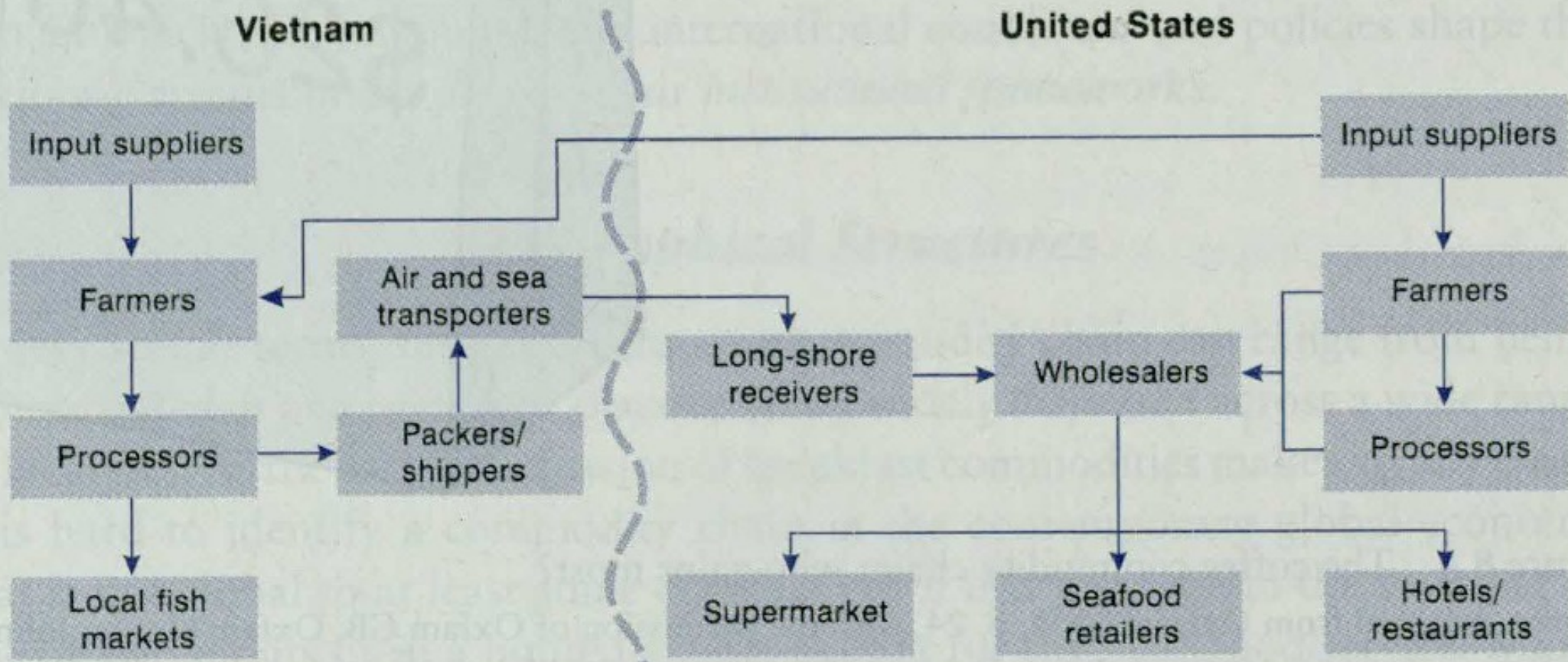

Figure 8.5 The catfish commodity chain

Source: Adapted from Duval-Diop, D. M. and Grimes, J. R. (2005) Tales from two deltas: Catfish fillets, high-value foods, and globalization, *Economic Geography*, 81, 177–200, Figure 5. This material is reproduced with permission of John Wiley & Sons, Inc.

Buyer-driven commodity chains

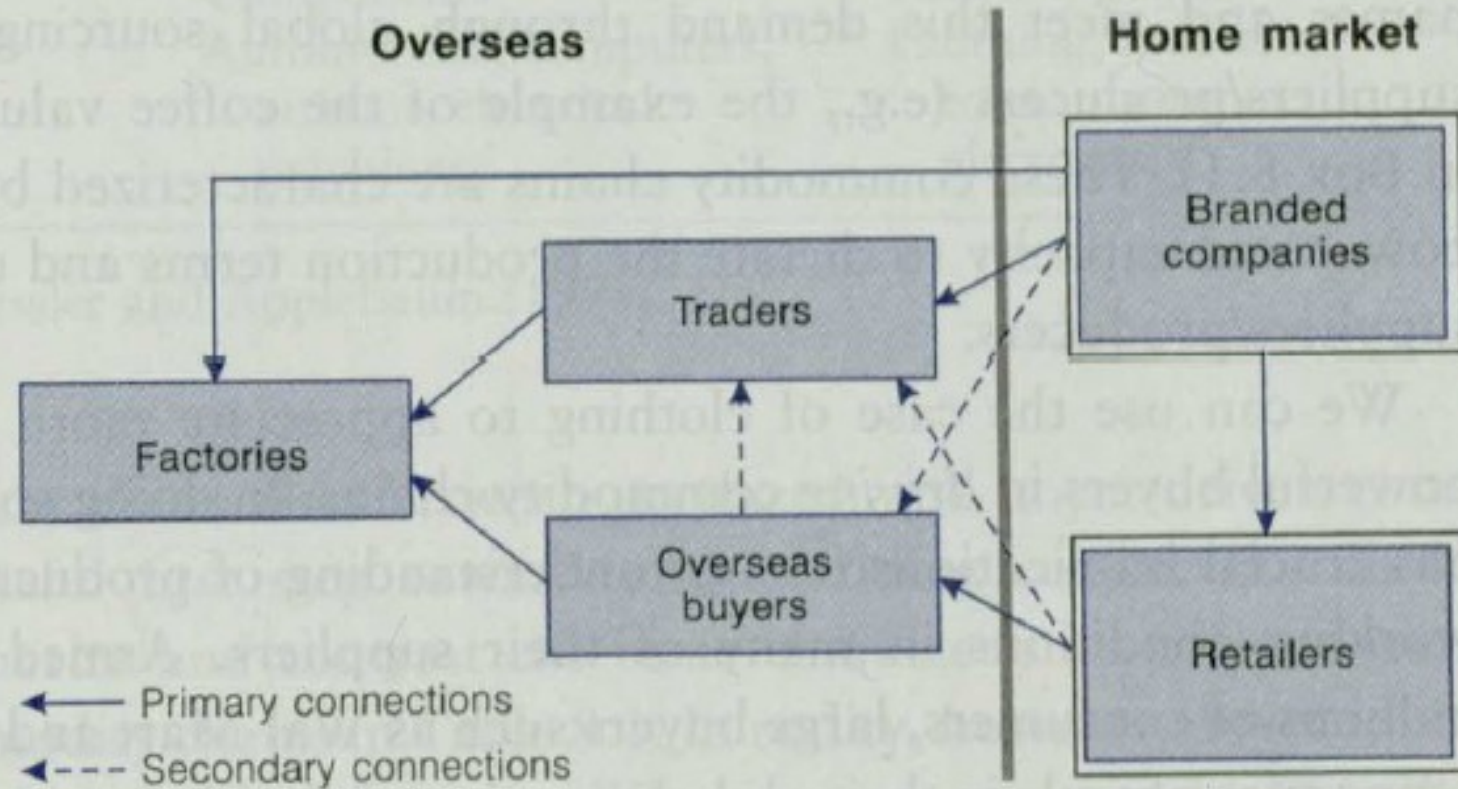

Figure 8.6 Producer-driven and buyer-driven commodity chains

Source: Adapted from Gereffi, G. (1994) "The organisation of buyer-driven global commodity chains: how US retailers shape overseas production networks" in G. Gereffi and M. Korzeniewicz (eds.) *Commodity Chains and Global Development*, Westport, Praeger, 95–122, Figure 5.1.

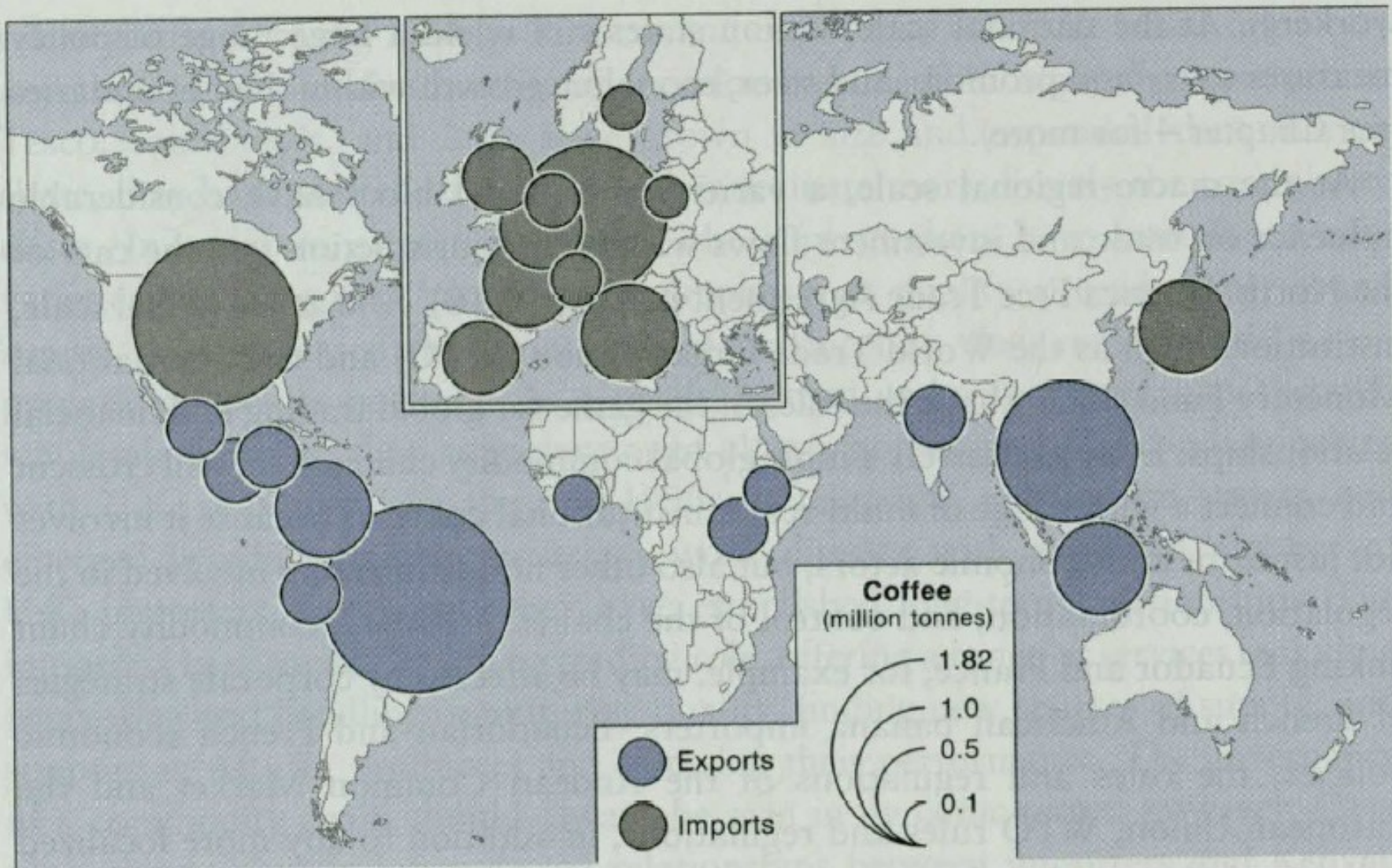

Figure 8.7 The top twelve coffee-producing (exports) and consuming (imports) countries, 2009.

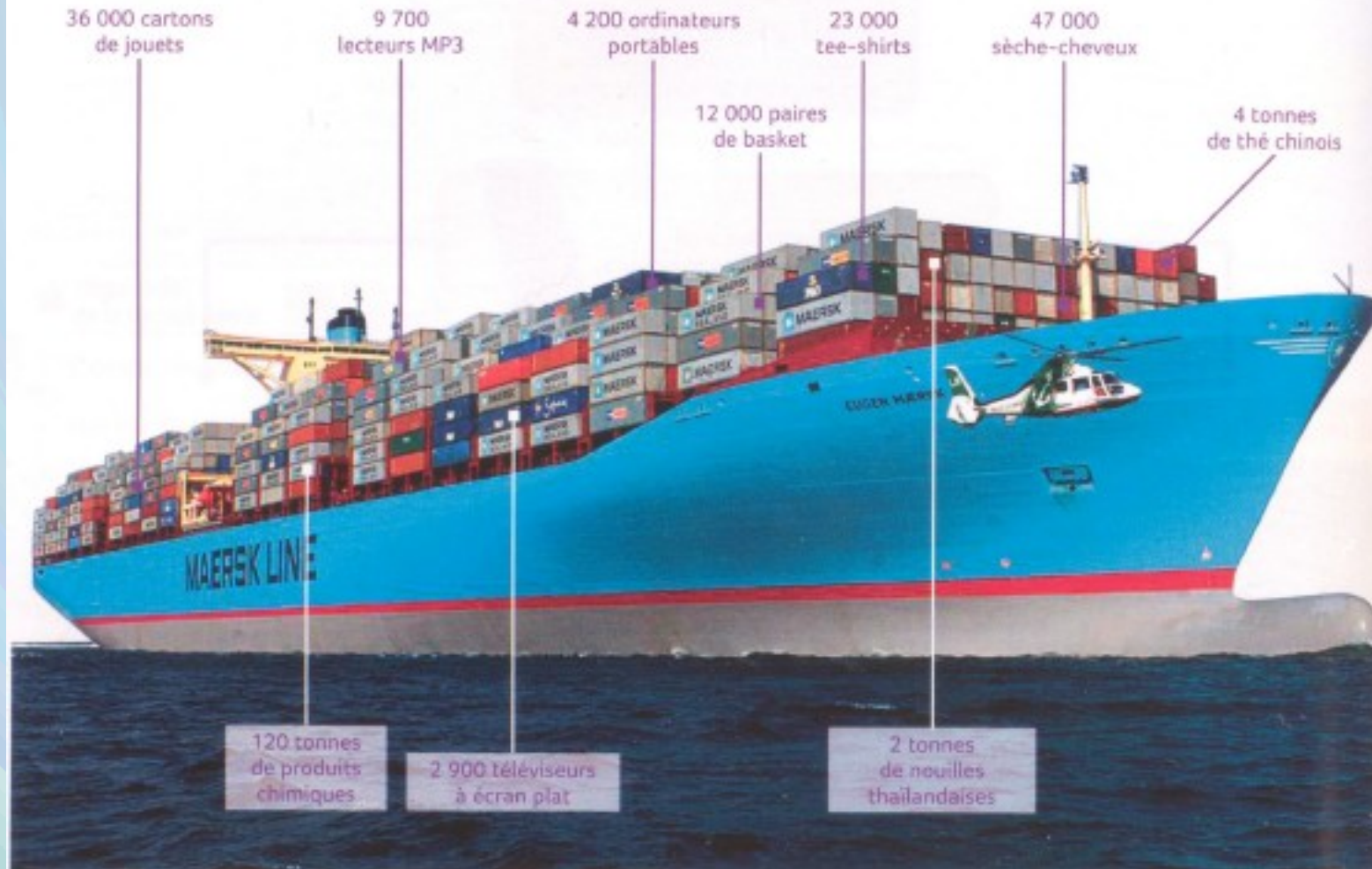
Source: Adapted from Data from www.ico.org, accessed September 21, 2010.

A

Quel est le trajet du navire Eugen Maersk ?

MAERSK

České auto

Není snad na našem trhu automobil, na němž by nebyl použit nějaký díl vyrobený v Česku. Sestavit by se z nich dal prakticky celý vůz.

>> Jiří Sotona

„Automobilový průmysl je motorem české ekonomiky.“ – „Česko je motorem Evropy.“ – „Jméno není závislé na výrobě aut.“ To jsou fráze, které se často opakují v souvislosti s neudělenými průmyslovým odvětvím a náš. Tuzemské Sdružení automobilového průmyslu tvoří 108 výrobních podniků a součástí. Mimo organizaci však působí odhadem dalších 150 firem. Dohromady zaměstnávají přibližně 170 000 lidí. Například pro Škodu Karmy, posledního vítěze ankety Auto roku v ČR, vyrobí 21 tuzemských podniků.

Informace v rámečcích obsahují:

komponty – jméno firmy / hlavní výrobní závod(y) v ČR / počet zaměstnanců v ČR / počet automobilů, pro které dodává (namátkový výběr)

termoregulační modul pro teplotní řízení chodu motoru – Schaeffler Production CZ / Lanškroun, Svitavy / 1400 / Audi, VW, Škoda, BMW, Mazda

zapalovací a žhavicí svíčky, svíčka – Brno / Tábor / 550 / VW, Škoda, Audi, Bentley, Seat

součásti klimatizace, spojovací a brzdové komponenty, ovládací panely, přední masky – Václav / Rakovník, Zábřeh, Humpolec, Píseň / 4000 / VW, Škoda, Audi, Renault

mechanické díly převodovek a systémů řízení, linky – JTEKT Automotive Czech / Píseň, Píseň / 1000 / Toyota, Nissan, Renault, Peugeot, Jaguar

těsnění dveří, zavazadelníku, lišované díly – Saar Gummi Czech / Červený Kostelec, Velké Poříčí / 1000 / Peugeot, Citroën, Opel, Škoda, VW

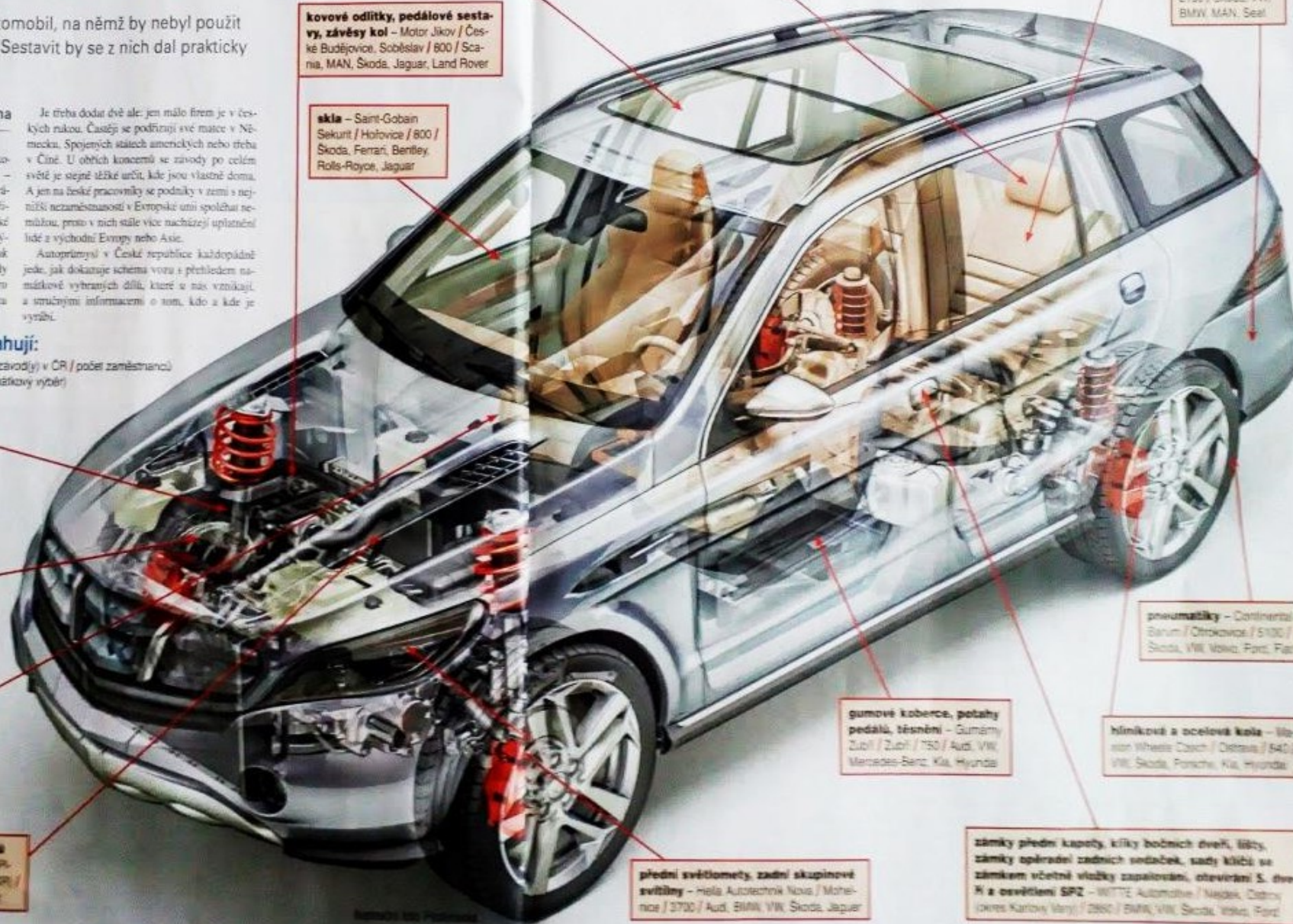
kovové odličky, pedálové sestavy, závěsy kol – Motor Jikov / České Budějovice, Soběslav / 600 / Scania, MAN, Škoda, Jaguar, Land Rover

skla – Saint-Gobain Sekurit / Hořovice / 800 / Škoda, Ferrari, Bentley, Rolls-Royce, Jaguar

hlavové opěrky, rámy do sedaček, pružiny, karbonové díly – Múbes / Zebřák, Prostějov, Dolní Kralovice / 3270 / Alfa Romeo, Ford, VW, BMW, Bentley

sedáčky, potahy, textilie – Adient Czech Republic / Česká Lípa, Mladá Boleslav, Bor-Nová Hospoda, Roudnice nad Labem / 4100 / Škoda, Seat, Mercedes-Benz, Porsche, BMW

nárazníky, 5. dveře, prahy, mřížky chladiče – Magna Exteriors / Liberec, Nymburk / 2130 / Škoda, VW, BMW, MAN, Seat

gumové koberce, potahy pedálů, těsnění – Gumáři Zubří / Zubří / 750 / Audi, VW, Mercedes-Benz, Kia, Hyundai

pneumatiky – Continental Blatná / Otrokovice / 5100 / Škoda, VW, Volvo, Ford, Fiat

hliníkové a ocelové kola – Wilson Wheels Czech / Olomouc / 540 / VW, Škoda, Porsche, Kia, Hyundai

přední světlomety, zadní skupinové světlomety – Hela Autotechnik Nová / Mohelnice / 3700 / Audi, BMW, VW, Škoda, Jaguar

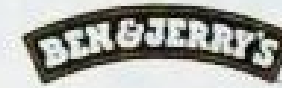
zámkové přední kapoty, klíky bočních dveří, lišty, zámkové opěrky zadních sedaček, sady klíčů se zámkem včetně vložky zapalování, otevření 5. dveří a osvětlení SPZ – WITTE Automotive / Nedeck, Dobruška (okres Karlovy Vary) / 2800 / BMW, VW, Škoda, Volvo, Ford

Nestlé
Nesquik

NESCAFÉ

MÖVENPICK

Perla

Vittel

Buitoni

Rama

HERA

Haslerky

Nestlé

Unilever

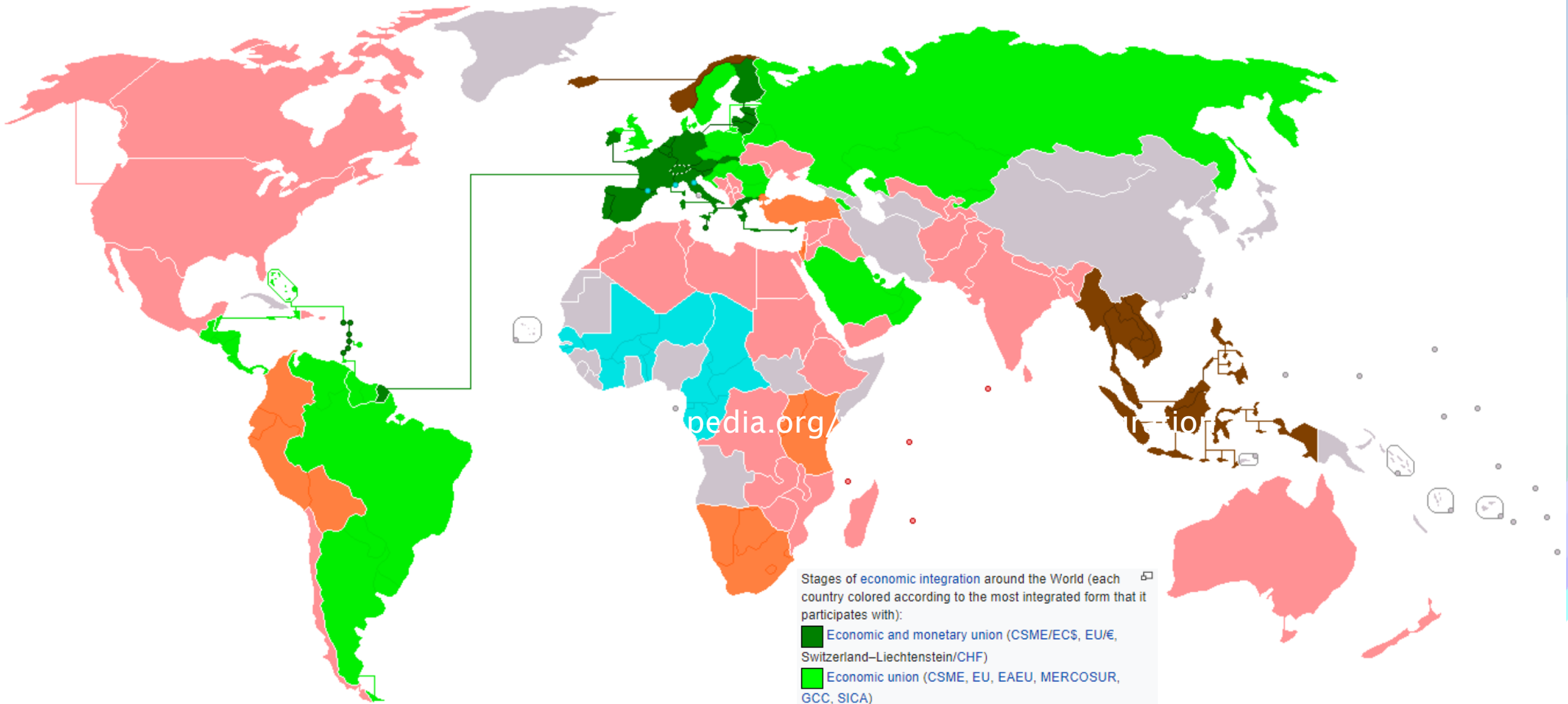
SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ GLOBALIZA

Globální města

POLITICKÁ GLOBALIZACE

- Prohlubování rozdílů mezi bohatým Severem a chudým Jihem
- Riziko terorizmu a zbraní hromadného ničení
- Medializace
- Vznik globálních politických uskupení – OSN, NATO, EU, NATO

- Stages of economic integration around the World (each country colored according to the most integrated form that it participates with):
- Economic and monetary union (CSME/EC\$, EU/€, Switzerland–Liechtenstein/CHF)
 - Economic union (CSME, EU, EAEU, MERCOSUR, GCC, SICA)
 - Customs and monetary union (CEMAC/XAF, UEMOA/XOF)
 - Common market (EEA–Switzerland, ASEAN)
 - Customs union (CAN, EAC, EUCU, SACU)
 - Multilateral Free Trade Area (CEFTA, CISFTA, COMESA, EFTA, GAFTA, NAFTA, SAFTA, AANZFTA, PAFTA, SADCFTA)

POZITIVA GLOBALIZACE

- Růst objemu globálně obchodovatelného zboží.
- Rychlost a komplexnost přímých investičních toků (přímých investic).
- Ekonomický růst původně rozvojových zemí (zejména Jižní Korea, Tchaj-wan, Malajsie, Hongkong, které jsou dnes zeměmi s vyspělými ekonomikami. Globalizace povzbuzuje rozvoj dalších zemí, které se do globalizačních procesů zapojily později a které postupně začínají představovat ekonomické hráče globálního významu (Čína, Brazílie, Indie) ale i země menšího významu (Indonésie, Filipíny, Mexiko).
- Růst spotřeby: v r. 1975, tedy na počátku „historické“ éry globalizace činila spotřeba 12 biliónů USD, v r. 1998 již 24 biliónů USD, v r. 1900 pouze 1,5 biliónu USD.
- Vznik poměrně homogenní střední třídy odborných elit v Asii a v Latinské Americe
- V oblasti mocensko-politické organizace vznikají nové útvary nadnárodního charakteru nebo se posiluje význam organizací starších (Evropská unie, NAFTA, ASEAN aj.).
- Vzniká kultura tzv. „druhé moderny“ nebo postmoderny (tzv. „translokální kultura“), která působením masmédií je otevřená navenek, vlivům působícím globálně, na rozdíl od kultury „první moderny“ (národní, národně dostředivé), uzavřené do sebe.

NEGATIVA GLOBALIZACE

- **Nekontrolovaný transfer finančního kapitálu**, který je několikanásobně vyšší než objem obchodovatelného zboží. To představuje riziko ekonomických kolapsů, k nimž několikrát došlo (Mexiko, jihovýchodní a východní Asie, Brazílie, Argentina).
- **Roste nerovnost v přístupu k celkovému společenskému růstu.**
 - Získávají pouze ti, kdo mají lepší předpoklady k růstu, zejména díky flexibilnějšímu postoji svých vlád schopných zajistit předpoklady pro vstup zahraničních investorů (rozvíjení infrastruktury, lépe zajištěné právní podmínky ochrany vlastnictví, odstranění korupce, politická stabilita, sociální koherence atd.).
- **Třebaže globální spotřeba roste, mimo spotřební explozi zůstává 20 % populace v nejchudších částech světa, tj. asi 1,2 mld. lidí.**
 - V některých zemích této kategorie spotřeba dokonce klesá. Kupříkladu průměrná africká domácnost dnes spotřebovává o 20 % méně než před 25 lety. Zatímco v zemích s nejvyššími příjmy se 20 % populace podílí na 86 % celkových soukromých výdajů na spotřebu, naopak v nejchudších se 20 % populace podílí na těchto výdajích pouhým 1,3 %.

NEGATIVA GLOBALIZACE

- **Roste nebo neklesá nezaměstnanost v rozvinutých průmyslových zemích.**
 - Příčina tkví v stálých technických inovacích a tedy zvyšování produktivity, ve stále lepších metodách výrobního, obchodního a finančního managementu, v neposlední řadě působí i přesuny výrob a služeb do zemí s různými komparativními výhodami (např. rezervace letenek ze Spojených států a dalších zemí se obstarává v Indii).
- **Globalizace oslabuje roli národního státu.**
 - Státy, zejména malé a střední a především státy méně rozvinuté, ztrácejí vliv na chod ekonomiky a jsou stále více odkázány na libovůli nadnárodních společností (NNS) a na rozhodování mezinárodních a světových organizací (Mezinárodní měnový fond, Světová banka, Světová obchodní organizace).
- Země s méně přísnými požadavky na ochranu životního prostředí a s významnými zásobami přírodních zdrojů (lesní bohatství, nerostné suroviny, energetické zdroje apod.) jsou cíli aktivit NNS, které těží z komparativních výhod nízkých nákladů na ochranu životního prostředí, z nízkých cen přírodních zdrojů atd., třebaže cena řady nerostných surovin v posledních několika málo letech v důsledku růstu poptávky stoupá.
- Tlak globálních trhů, určený praktikami NNS, vede v zemích periferie a semiperiferie k **destrukci tradičních zemědělských struktur zemědělské výroby**, nahrazuje diverzitu zemědělské produkce monokulturami nebo plodinami využitelnými komerčně. Tyto často rychlé a radikální změny působí na sociální strukturu a soudržnost v zemích s tradičními venkovskými společnostmi. Zvyšuje se závislost těchto zemí na zahraničních trzích.
- Kulturní invaze zprostředkovaná globalizací a jejími nositeli v oblasti informací vede k růstu **kulturních antagonismů**. Vlivem médií a informačních technologií vzniká ve společnostech technologicky zprostředkované druhé prostředí. V důsledku synergického působení globalizačních procesů dochází k prudkým společenským změnám a národní a kulturní společenství jsou vystavována globalizačním kulturním a sociálním šokům.

